

UIT DE TIJDSCHRIFTEN.

Natuurhistorisch Maandblad. Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. 18e Jaarg. No. 3 '29 Maart 1929.

Verslag der Maandel. Vergadering van 6 Maart '29 met een uitvoerig bericht over de voordracht van den Heer Waage over Azolla, geïllustreerd met afb. uit D. L. N. Jg. XX 1915. In de Provincie Limburg is Azolla nog nergens aangetroffen. Uit Duitschland en België worden eenige recente vindplaatsen opgegeven, die liggen niet dicht bij onze grenzen.

De Voorzitter Rector Cremers vertelt van de vroegere algemeenheid van den kwartel in Zuid-Limburg, welke vogel nu zoo zeldzaam is geworden. De heer Waage heeft het loodafknagen door ratten van leidingsbuizen nagegaan door eenige kilo's knaagsel en uitwerpselen te onderzoeken, dat langs een afgeknaagde looden pijp verzameld was. Uit de uitwerpselen werd slechts een enkel splintertje lood verkregen, maar uit het knaagsel 174 gram loodsplinters. Het lood wordt dus niet gegeten, doch slechts afgeknaagd, wellicht om de tanden te scherpen.

Pater Dr. Schmitz deelt nog iets mede, omtrent een Zuid-Amerikaansche Futensoort, welke z'n jongen in een soort broedbuidel tusschen de veeren zou dragen.

Het artikel Geslachtsbepaling in het dierenrijk door G. H. Waage wordt vervolgd, evenals een Phoriden-artikel van P. Dr. H. Schmitz.

Vogelwaarnemingen tijdens de vorstperiode geven de H.H. Geurts (10 zingzwanen doodgevonden bij Stevensweert en een bergeend geschoten) en Mommers: op de St. Pietersberg appelvinken en langs de Maas veel koeten, waterhoentjes, nonnetjes, dodaarsjes, twee middelste zaagbekken, kuifeendjes, een dwergmeeuw in volwassen winterkleed, en vermoedelijk geoorde futen.

Tijdschrift der Nederl. Dierkundige Vereen. 3e Serie Dl. I Afl. 3; Mrt. '29.

F. J. Gorter beschrijft proeven over het kokertjes bouwen door kokerjufferlarven, waarbij duidelijk het onderscheid bleek tusschen voorloopige of tijdelijke en definitieve kokertjes. De larven van de onderzochte soort konden zich gemakkelijk in hun koker omkeeren, om het oude voorloopige achterstuk van de koker af te bijten en de achteruitgang af te sluiten. J. W. de Marees van Swinderen, Neotenisch-albinotische exemplaren van Triton taeniatus. Neotenische Salamanders (die hun kieuwen behouden) heeft de schr. op verschillende plaatsen in het Gooi aangetroffen samen met Dr. de Fremery, die aangetoond heeft, dat de neotenie samenhangt met degeneratie van de schildklier. Thans zijn een aantal van zulke in larvevorm volwassen geworden salamanders gevonden, die tegelijk albino's zijn d.w.z. wit van kleur, maar met zwarte oogen.

Chr. E. Bastert over Ademhaling en bloedsomloop bij kikvorschen in verband met hun duikvermogen. Deze duikende dieren hebben een bijzondere inrichting waardoor ze lang onder water kunnen blijven zonder zuurstofgebrek te ondervinden. Naarmate het zuurstofgehalte van de lucht in de longen vermindert, wordt er (onder invloed van het centrale zenuwstelsel) evenredig meer bloed door de longen gestuwd, zoodat de totale hoeveelheid zuurstof, welke het bloed uit de longen opneemt constant blijft, terwijl het zuurstofgehalte van de longenlucht van 16 $\frac{0}{10}$ —6 $\frac{0}{10}$ daalt. De proeven, die dit aantonen zijn uitvoeriger beschreven in de dissertatie van Mej. B. verschenen in Zeitschr. f. Vergl. Physiologie Bd. 9. 1929.

J. Hofker over de ontwikkeling van de diatomee *Coscinodiscus biconicus* uit de Zuiderzee. Vooral van de reductiedeeling en van de zwermsporenvorming worden bijzonderheden opgegeven, uitvoeriger beschreven door Dr. Hofker in Annales de Protistologie t. I. fasc. 4 Dec. 1928.

Wilh. L. Wrede over Proeven over Chemo-receptie bij Heremietkreeften. Heremietkreeften, die gevoerd worden met vleesch, dat gedrenkt is in een of andere sterk geurende of smakende stof (bijv. muskus, Cumarine), zijn daardoor zóó te dresseeren, dat ze ook op het toedienen van enkel een zeer verdunde oplossing van die bepaalde geurstof reeds reageeren met een „voedsel-reactie”.

H. E. Dolk en F. van der Pauw: De beteekenis van het Haemoglobine voor de ademhaling van de Regenworm. Door het vergelijken van met koolmonoxyde vergiftigde dieren is na te gaan, hoe de roode bloedkleurstof alleen bij laag zuurstofgehalte van de adamlucht (onder 70/0 een belangrijke functie bij de zuurstofopname verrichten gaat.

Vakblad voor Biologen 10e Jaarg. No. 8 April 1929.

Biologisch en Landbouwkundig werk in Nederl. Indie. No. 8 Over een hevige Schildluisplaag in de cocospalmen op het eiland Groot-Sangihe door Dr. A. Reyne. De schildluis-soort, welke op enkele deelen van Sanghir de cocospalmen doodt en de cultuur ruineert komt elders in Indië evengoed voor, maar veroorzaakt meestal betrekkelijk geringe schade. Waardoor juist op die enkele plaatsen de schade zoo acuut wordt, is niet geheel verklaard, wel bleek, dat sommige parasieten o.a. sluipwespjes daar ontbreken. Er is getracht die parasieten van elders in te voeren. Ook verschillende soorten van lieveheers-beestjes, die de luizen opeten, worden in onderzoek genomen, om eventueel geïmporteerd te worden.

Tijdschrift der Nederl. Heidemaatschappij, 41e Jaargang afl. 4. 1 April 1929.

De Japansche Lariks (*Larix leptolepis*) in Drente door F. W. Wessels De houtopbrengst van deze boom, met de aanplanting waarvan reeds 23 jaar geleden begonnen is, wordt nagegaan. De resultaten schijnen nogal gunstig te zijn.

Bosch- en Heidebranden in Nederland in 1928 door A. M. E. Papenhuyzen, houtvester Staatsboschbeheer en P. J. Drost houtvester Ned. Heidemaatschappij. Uitvoerige statistieken van het aantal bekend geworden branden, de grootte en de waarde van het verbrande en de vermoedelijke oorzaak; vergelijkingen met andere jaren; statistische vergelijking van de aantallen branden in de verschillende maanden van de laatste 5 jaar, van de aantallen door verschillende oorzaken ontstane branden enz. In totaal wordt voor 1928 opgegeven een verbrand oppervlak van 2665 H.A. heide en bosch met een verlies in geldswaarde van fl. 76.000 — (ongeacht het verlies aan natuurschoon!). In 1925 is de schade grooter geweest n.l. fl. 111.600.—, in 1921 en 1922 nog veel erger: in deze twee jaren samen zeker meer dan voor fl. 600.000.—; de statistiek werd toen nog niet zorgvuldig bijgehouden.

De meest voorkomende oorzaak is onvoorzichtigheid met vuur (rooken) n.l. zeker bij 26, en bovendien vermoedelijk nog bij 31 van de 193 branden in 1928.

Nederl. Dendrologische Vereeniging. Jaarboek 1928.

Dit vierde jaarboek van de Vereeniging van boomenkenners en boomkweekers is weer een 140 blz. dik geïllustreerd boekje, waarin behalve de jaarverslagen en huishoudelijke zaken van de vereeniging een tiental artikeltjes over wetenschappelijke boomenkunde o.a. van Prof. Dr. J. Valckenier Suringar over Nomenclatuur-moeilijkheden en over bloeiende *Araucaria araucana* met een paar prachtige foto's van bloeiende exemplaren uit Baarn.

A. J. van Laren over *Azalea occidentalis* en *Azalea viscosa*. [Leonard A. Springer. Een en ander over het geslacht *Salix* (Wilgen) en Het Vermenigvuldigen van boomen en heesters door zaad.

De heer Leonard A. Springer is afgetreden als Voorzitter en benoemd tot eereid der Vereeniging.

De Biologie van de Zuiderzee tijdens haar drooglegging. Mededeelingen van de Zuiderzee-Commissie, uitgegeven door de Nederl. Dierkundige Vereeniging afl. 1 1928, bevat behalve mededeelingen van financieelen en huishoudelijken aard (waarvan de belangrijkste is het uittreden van Dr. H. C. Redeke uit de Commissie): Verslag omtrent de Zuiderzeetochten in 1927 door Dr. H. C. Redeke; Twee tochten 14—17 Juni 1927 met het Visscherij-Inspectievaartuig V. J. I. en 5—8 Sept. 1927 met een Inspectievaartuig van den Inspecteur van het Loodswezen.

Verslag van de onderzoekingstochten op de Zuiderzee in 1928 door Dr. B. Havinga (regeerings-gedelegeerde bij de Commissie). Vier tochten ieder van 5 dagen in Maart, Juli, September en November 1928 met de V. J. I. Bij beide verslagen behoort een lijst met opgaven van temperatuur en Cl-gehalte.

Verslag van de physiologische onderzoekingen voor het Zuiderzee-onderzoek gedurende den zomer van 1928 door N. Postma:

Bepalingen van Zuurgraad en vriespuntverlaging van het bloed van mossels (*Mytilus* en *Mya*).

De Spiering in de Zuiderzee door Dr. B. Havinga, voornamelijk statistische onderzoekingen omtrent rassen, voortplanting, paaiplaatsen, enz.

De Kampeerder. Geïllustreerd Maandblad gewijd aan Kampeeren en Buitenleven. Officieel Orgaan van de algemeene Nederlandsche Kampeervereeniging.

C. Sipkes: Lente in het Hooggebergte met mooie foto's van crocussen- en gentianenbloei in Tirol.

Jan G. Sloff: Met Paschen naar de Riviera met vele mooie foto's van landschappen en van bloemen: *Pulsatilla*'s en *Opuntia*'s.

J. H. Bouman: Botanische Aanteekeningen.

Lijst van Kampeerterreinen,

J. v. d. S. Kampeeren met een Auto-aanhangwagen.

Natura. Orgaan der Nederl. Natuurhistorische Vereen. 1929 No. 3. 15 Maart 1929 bevat behalve verslagen, huishoudelijke zaken e.d. de Vogelkalender van Strijbos en een stukje over Steltloopers in boomen van denzelfden en van Kerst Zwart een notitie van een gevecht tusschen een groene specht en een nestroovenden eekhoorn, waarbij de eekhoorn gedood werd.

Amoeba. Officieel Org. van de Ned. Jeugdbond v. Natuurstudie. 8e Jg. No. 7 Maart 1929.

Kampplannen door D. de Man en F. Tjalingii.

Bolgewassen door „Dempsey”.

Enkele Trek- en Vogelwaarnemingen door H. Weyman. o.a. een aardige waarneming van een bergeend, die kans ziet haar 20 jongen ongemerkt over te doen aan een stiefmoeder, die zelf al 15 jongen te verzorgen had!

West Brabant door H. P. Kanters.

Over het „Schmuckreisiggesetz” in Pruisen schrijft C. R. N. (Wet, waarbij het verhandelen van hulsttakken, wilgenkatjes enz. wordt beteugeld).

Aus der Heimat. Naturwissensch. Monatsschrift des deutschen Lehrervereins für Naturkunde. 42 Jahrg. H. 3 en 4: März 1929, April 1929.

De Maart-afl. is vooral belangrijk door een groot artikel over den vogeltrek met vele kaarten door Dr. Ernst Schüz (Dresden).

De April-afl. geeft: Wanderungen eines Naturforschers auf den Quarnero-inseln von Dr. Fr. Morton met een aantal mooie foto's.

Zur Geschichte des Pferdes von Dr. E. Feige met afb. o.a. naar prae-historische en oud-historische teekeningen, waaruit het bestaan hebben van verschillende wilde paardensoorten is na te gaan.

Een prachtige foto van jonge torenvalken illustreert een aardig artikeltje over het opkweken van een paar donsjongen.

Kosmos. Handweiser für Naturfreunde 26 Jg. Heft 4. April 1929.

Voor ons belangrijke artikelen uit deze afl. zijn o.a. twee over „Bernstein als Erhalter vorzeitlicher Lebensformen” n.l. I Blumeneinschlüsse im Bernstein von Prof. Dr. W. Gothan en II Insekten-einschlüsse im Bernstein von Dr. Ad. v. Bachofen-Echt. Beide met mooie illustraties, zelfs gekleurde.

Dr. Kurt Floericke, die in dezelfde afl. gehuldigd wordt naar aanleiding van zijn 60en verjaardag schrijft over „Wächtervögel”, zooals dek rokodilwachters en buffelpickers,